

хряков-производителей породы ландрас, а также особенности их поведения при условии использования теста «открытое поле». Установлено, что уровень корреляционных связей между коэффициентом эмоциональности и среднесуточным приростом составляет в чистопородных и помесных животных 0,688 и 0,905 соответственно.

Ключевые слова: молодняк свиней, происхождение, коэффициент эмоциональности, откормочные качества, коэффициент корреляции.

V.M.Voloshchuk, V.I.Khalak, V.L.Martyushenko. Features of conduct of young pigs of different origin on condition of the use of test the «open field» and their fattening qualities.

In the article the results of researches of fattening qualities of young pigs of large white breed and animals are given on the basis of the industrial crossing of sows of large white breed and hog-producers of the landras breed, and also feature of their conduct on condition of the use of test the «open field». It is shown that the level of cross-correlation connections between the coefficient of emotionality and average daily increase in pure breed and hybrid animals comes to 0,688 and 0,905 accordingly.

Key words: young pigs, origin, coefficient of emotionality, fattening qualities, coefficient of correlation.

УДК 631.363

Менькач С.О., здобувач *

Степовий зональний науково-дослідний центр продуктивності агропромислового комплексу м. Дніпропетровська

РЕКОНСТРУКЦІЯ ПРИМІЩЕНЬ – ЕФЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ЗБІЛЬШЕННЯ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ

Рецензент – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН В.С. Козирь

У статті розглянуті головні фактори, які впливають на результативність відновлення свинарства. Наведені результати досліджень збільшення виробництва продукції свинарства та створення робочих місць в агроформуваннях Дніпропетровської області за рахунок реконструкції наявних приміщень, що раніше виведені з експлуатації і пустували. Надані розрахункові показники одного із варіантів розвитку свинарства на період до 2015 року при реконструкції тваринницьких приміщень та необхідних для втілення в життя обсягів капітальних інвестицій.

Ключові слова: свинарство, реконструкція, приміщення, агроформування, регіон, виробництво.

Постановка проблеми. Низький рівень виробництва і споживання м'яса в Україні значно послаблює продовольчу безпеку країни і створює загрозу для здоров'я українців [1–3]. Вирішити дану проблему можливо за рахунок відновлення свинарства, яке здатне в короткі строки забезпечити швидке зростання поголів'я свиней, а, відповідно,

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор В.О. Іванов

і виробництво свинини, яка має стабільний і широкий попит на споживчому ринку. Завдання полягає в тому, щоб істотно перебудувати з тим, щоб забезпечити її конкурентоспроможність на світовому ринку.

Одним із головних факторів, які впливають на результативність відновлення свиначарства, є впровадження високоефективних та ресурсозберігаючих технологій виробництва свинини не тільки на нових, а і на існуючих фермах і комплексах із застарілими технологіями, за рахунок реконструкції і зниження вартості будівельних робіт при їх освоєнні [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Цим питанням присвячено велику кількість наукових досліджень, результати яких знайшли відображення у працях Козиря В.С. [2], Волощука М.В. [3, 4], Халака В.І. [5], Рибалка В.П. [6], Литвиненко І.Т. [7],

Арнаутова В.І. [8] та інших вчених. Разом з тим слід зазначити, що з огляду на важливість і багатогранність даної проблеми, питання подальшого розвитку галузі в сучасних умовах господарювання щодо реконструкції ферм і надалі залишається актуальним. Існує нагальна потреба у перегляді ряду наукових положень та поглиблення і розширення досліджень стосовно енерго- і ресурсозбереження, розробки і застосування різних технологій виробництва свинини та вивчення ряду питань, пов'язаних з використанням технологічного обладнання, засобів освітлення, вентиляції і утилізації гною для отримання екологічно чистої продукції.

У зв'язку з цим теоретичне обґрунтування і розробка високоефективних ресурсозберігаючих прийомів виробництва свинини на основі удосконалених способів утримання свиней, їх годівлі та забезпечення комфортних умов життєзабезпечення за рахунок відповідних об'ємно-планувальних рішень і реконструкції приміщень надзвичайно актуально.

Мета досліджень та методика їх проведення. Метою наших досліджень було відродження свиначарства за рахунок технічного і технологічного переозброєння свиначарських ферм і комплексів, збереження матеріально-технічної бази та включення у виробничий процес тваринницьких приміщень, які не використовувались.

Основою досліджень для вирішення вищезазначеної мети стало вивчення фактичних результатів роботи кращих господарств, що спеціалізуються на вирощуванні свиней за ресурсозберігаючими технологіями. Проведено аналіз техніко-економічних показників і результати роботи у СТОВ "Агрофірма "Вільне 2002" Синельниківського району Дніпропетровської області після реконструкції традиційних приміщень, які були виведені із експлуатації та пустували.

Результати досліджень. Результати досліджень свідчать, що в умовах обмежених фінансових можливостей аграрних підприємств пріоритетним напрямком технічної та технологічної перебудови матеріально-технічної бази свиначарства слід вважати реконструкцію діючих ферм і комплексів, з використанням інноваційних техніко-технологічних й організаційно-економічних рішень, що є об'єктивно необхідним процесом оновлення технічних та технологічних аспектів виробництва свинини.

Як відомо, машини, механізми та технологічне обладнання тваринницьких ферм мають значно коротший термін експлуатації (7-10 років) порівняно з капітальними приміщеннями й спорудами, строк виробничого використання яких перевищує 50 років. Крім того, технічний і технологічний рівень проектних рішень, втілених при будівництві тих чи інших об'єктів галузі, через певний проміжок часу та моральне старіння не відповідає сучасним вимогам і не забезпечує ефективного використання наявних виробничих потужностей [2]. Зазначені невідповідності усунути без реконструкції ферм неможливо. Проведення реконструкції приміщень викликано потребою змін спеціалізації ферм, збереження виробничих приміщень від руйнування та їх перепрофілювання з тим, щоб на цій основі збільшити виробництво тваринницької продукції.

Малозатратні технології вирощування і відгодівлі свиней в Україні на жаль майже не використовуються. Проте окремі підприємства мають відповідні напрацювання. Так, у пристосованих приміщеннях на глибокій солом'яній підстилці утримують

свиней у АТЗТ “Агро-Союз” Синельниківського району Дніпропетровської області. Технологія, яка застосовується в цьому підприємстві, передбачає накопичення підстилки та гною на поглибленій бетонній підлозі протягом усього технологічного процесу утримання свиней. Гній з приміщення видаляється після завершення чергового виробничого циклу звільнення його від тварин. Підстилка, через різні процеси, що там відбуваються, завжди має підвищену температуру, тому в зимовий період створює для свиней достатньо комфортні умови.

З метою одержання більшої віддачі від наявних основних засобів, виробництва додаткової кількості продукції та створення нових робочих місць, на підприємстві СТОВ “Агрофірма “Вільне 2002” Дніпропетровської області були реконструйовані традиційні приміщення, які раніше виведені з експлуатації і пустували. При їх реконструкції ставилась задача збільшення одержання продукції, при зменшенні виробничих витрат: на обігрів, на електроенергію, на очищення гноевих стоків на очисних спорудах та ін. Використання спрощеної ресурсозберігаючої технології утримання тварин дасть змогу збільшити виробництво продукції, знизити її собівартість, підвищити продуктивність тварин та зберегти від розорення значну частину засобів сільськогосподарських підприємств, задіявши їх у виробничому процесі.

У будівлях залишили без зміни бетонну підлогу, а покрівлю замінили на полегшені арочні конструкції. В приміщеннях змонтували для відгодівлі свиней годівниці бункерного типу на 32 місця, в які подається суха кормосуміш за допомогою кормороздавача. Доступ свиней до кормів вільний. Напування тварин здійснюється через автонапувалки поплавкового типу, вода до яких подається із металевого бака ємкістю 1 м³. Система вентиляції в приміщенні природна. Прибирання гною здійснюється за допомогою бульдозера. Все це значно поліпшує зоогігієнічні умови вирощування свиней.

Організація виробництва базується на формуванні однорідних груп тварин, розміщенні їх із одних приміщень в інші відповідно до основних циклів виробництва, відлученні поросят від свиноматок у віці 28-32 дня, утриманні кнурів, холостих і підсисних свиноматок в індивідуальних станках, інших груп свиней – у групових станках. Ритм виробництва – чотириденний. За кожен ритм одержують 1040 голів приплоду, передають 940–960 поросят на дорошування після відлучення їх від свиноматок.

У 2011 році підприємством було реалізовано 4267 голів, падіж становив 2,2 %. Взагалі ці свині дали 320 т приросту живої маси при витратах кормів на 1 кг приросту 4,86 кг корм. од. і затратах праці 3,1 люд.-год. Середньодобовий приріст 1 голови становив у середньому 519 г. Норма обслуговування свиней на одного оператора по догляду за тваринами у конкретних умовах цієї ферми становить 1000 гол., яка при більшій місткості приміщень могла б бути доведена до 1,5 тис. гол, що значно перевищує показники існуючих ферм (табл.1).

1. Техніко-економічні показники технологічного процесу вирощування поросят в умовах ТОВ “Агрофірма ”Вільне 2002”

Показники	Кількість
Середня жива маса 1 гол. свиней при реалізації, кг	110
Середня жива маса 1 гол. свиней при постановці на відгодівлю, кг	32
Приріст живої маси 1 гол. свиней на відгодівлі, кг	78
Середньодобовий приріст свиней на відгодівлі, г	519
Тривалість досягнення живої маси 110 кг, днів	176
Підготовка приміщень для проведення нового циклу відгодівлі (технологічний розрив), днів	8
Кількість циклів відгодівлі за рік	2,0
Кількість продуктивних свиноматок	250
Тривалість підсисного періоду, днів	28–32
Вихід приплоду, гол.	5770
Передача поросят на дорошування, гол.	4540

Система утримання й обслуговування свиней в арочних приміщеннях та забезпечення виробничого процесу укомплектована технологічним обладнанням і устаткуванням, що є основою створення комфорту для свиней і поліпшення умов праці для обслуговуючого персоналу.

Нами зроблені розрахункові показники одного із варіантів розвитку свинарської галузі на період до 2015 року при подальшій реконструкції тваринницьких приміщень та необхідних для втілення в життя обсягів капітальних інвестицій [5]. В основу розрахунків покладено вимоги збільшення поголів'я свиней в країні до 13,5 млн голів, що передбачено затвердженою Міністерством аграрної політики та продовольства "Програмою розвитку тваринництва в Україні до 2015 року" (табл. 2). При цьому прогнозується наявність поголів'я свиней у сільськогосподарських підприємствах до 5,0 млн. голів (проти 3,3 млн гол у 2010 році). Забезпечення реалізації наміченого приросту свиней можливо за рахунок проведення реконструкції та переобладнання наявних свинарників з використанням арочних конструкцій. Загальний обсяг капітальних інвестицій у розвиток матеріально-технічної бази свинарства становиме близько 5 млрд грн.

2. Основні розрахункові показники виробництва свинини на основі реконструкції тваринницьких приміщень і впровадження ресурсозберігачої технології виробництва

Найменування показників	Проектна кількість
1	2
Введення в експлуатацію потужностей по відгодівлі свиней за рахунок реконструкції приміщень, скотомісць	12000
Вартість реконструкції приміщень, тис. грн (12000×1,3)	15600
Середня жива маса 1 гол. свиней при постановці на відгодівлю, кг	32
Середня жива маса 1 гол. свиней при реалізації м'ясопереробним підприємствам, кг	110
Приріст живої маси 1 гол. свиней на відгодівлі, кг	78
Середньодобовий приріст свиней на відгодівлі, г	580
Тривалість проведення одного технологічного циклу відгодівлі, днів	150
Підготовка приміщень для проведення нового циклу відгодівлі (технологічний розрив), днів	8
Кількість циклів відгодівлі за рік (365:[150+8])	2,3
Необхідне поголів'я молодняку свиней для постановки на відгодівлю за рік, гол. (12000×2,3)	27600
Виробництво свинини в живій вазі в приміщеннях після реконструкції, т (27600×0,978×110)	2969
Собівартість 1 т вирощення і відгодівлі свиней, грн	11500
Загальні витрати на виробництво, тис. грн (2969×11500)	34144
Реалізаційна ціна 1 т свинини в живій масі, тис. грн	14000
Виручка від реалізації продукції, тис. грн (2969×14000)	41566
Прибуток від реалізації свинини, тис. грн (41566-34144)	7422
Окупність капітальних вкладень, років (15600:7422)	2,1

Висновки. 1. Реконструкція свинарських приміщень з використанням малозатратних технологій і впровадженням комплексної механізації виробничих процесів сприятиме інтенсифікації свинарства в сучасних ринкових умовах.

2. реконструкційний напрямок забезпечує збереження напівпокинутих тваринницьких ферм від подальшої руйнації при суттєвому збільшенні виробництва продукції і поліпшенні економічних показників роботи галузі свинарства.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Волощук В.М. Теоретичне обґрунтування і створення конкурентоспроможних технологій виробництва свинини / В.М.Волощук // Монографія.: Полтава. – 2012. – 348 с.
2. Козир В.С. Технологія повинна динамічно удосконалюватись /В.С. Козир // Новітні технології в тваринництві. – Дніпропетровськ. – 2004. – С. 4–6.
3. Волощук В.М. Нетрадиційні методи вирощування молодняку свиней / В. М. Волощук // Тваринництво України. – 2003. – № 10. – С. 54–55.
4. Волощук В.М. Современные технологии в свиноводстве: материалы XI международного науч.-практ. конф. / В.М. Волощук // [„Современные технологии сельскохозяйственного производства”]. – 2008. – Гродно. – 2008. – 154 с.
5. Державна цільова економічна програма розвитку тваринництва на період до 2015 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2009 року № 1687–р.
6. Халак В.І. М'ясна продуктивність молодняку свиней різної скороспілості / В.І. Халак // Таврійський науковий вісник. – Херсон, Айлант. 2009. – Вип.64. – Частина 3. – С. 39–47.
7. Рибалко В.П. Создать новое, сохраняя и используя прошлые достижения / В. П. Рибалко // материалы 10-й Международ. научно-произ. конф. по свиноводству. – Гродно. – 2003.– С.8– 10.
8. Литвиненко В.Ф. Реконструкция свиноводческих ферм колхозно-совхозного типа для внедрения на них промышленной технологии /В.Ф. Литвиненко // Теория и методы индустриального производства свинины. – Л. – 1985. – С. 205–209.
9. Арнаутов В.І. Об'ємно-планувальні рішення свинарників /В.І. Арнаутова // Будівельник. – 1978. – 52 с.

Менькач С. А. Реконструкция помещений – эффективное направление увеличения производства свинины.

В статье рассмотрены главные факторы влияния на результативность восстановления области свиноводства. Приведенные результаты исследований увеличения объемов производства продукции свиноводства и создание рабочих мест в агроформированиях Днепропетровской области за счет реконструкции традиционных помещений, которые раньше выведены из эксплуатации и пустовали. Предоставлены расчетные показатели одного из вариантов развития свиноводческой области на период до 2015 года при реконструкции животноводческих помещений и необходимых для воплощения в жизнь объемов капитальных инвестиций.

Ключевые слова: свиноводство, реконструкция, помещение, агроформирование, регион, производство.

S.O. Menkach. Reconstruction of premises - effective direction of increase of volumes of manufacture of pork.

The article considers the main factors of influence on the efficiency of reconstruction of pig production. The results of the research of increase in volumes of production of pigs and the creation of jobs in agroformированиях Dnipropetrovsk region due to the reconstruction of traditional premises, which had previously withdrawn from exploitation and deserted. Given estimates of options for the development of pig-breeding region for the period up to 2015 with reconstruction livestock buildings and necessary for the implementation of the volumes of the ka-usage of investments.

Key words: pig breeding, reconstruction of premises, agroformation, region, manufacture.